

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baumgartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja „Življenje in svet“

Preosnova vlade izvršena

Ostavka ministrov dr. Auerja, Preke in Stefanovića sprejeta — Namestnik ministra za socialno politiko je postal Mirko Komnenović, minister za šume Djuro Janković, minister pravde pa dr. Miškulin

Beograd, 25. avgusta. p. Kriza vlade, ki jo je povzročila ostavka treh ministrov Nikole Preke, dr. Auerja in Ignata Stefanovića, je bila danes končana z rekonstrukcijo kabineta dr. Stojadinovića. Dva je prišel v Beograd iz Boinja, kjer je bil sprejet od Nj. Vis. kneza namestnika Pavla v avdijenci, minister Djuro Janković, ki se je takoj po prihodu odpeljal z železniške postaje v stanovanje ministrskega predsednika dr. Stojadinovića na Topčiderskem brdu, kjer je ostal z njim v razgovoru do 9. dopoldne. Ob tej priliki se je zvedelo, da je minister Djuro Janković izročil predsedniku vlade ukaz kraljevega namestništva o imenovanju novih ministrov namestu odstopivših.

ter sprejel v svojem kabinetu novinarje, ki jim je sporočil naslednji ukaz: V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. in z ukazom kraljevega namestništva od 24. t. m. so bile na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra za zunanje zadeve sprejete ostavke ministra za socialno politiko in narodno zdravje Nikole Preke, ministra pravde dr. Ljudevita Auerja in ministra za šume in rudnike Ignata Stefanovića ter postavljeni za zastopnika ministra za socialno politiko in narodno zdravje Mirko Komnenović, minister za telesno vzgojo naroda, za ministra za šume in rudnike Djuro Janković, minister brez portfelja, za ministra pravde dr. Mile Miškulin, narodni poslanec.

Ob 10.30 je prišel v predsedništvo vlade ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović, ki je takoj po svojem prihodu sprejel bive ministre Nikolo Preko, dr. Ljudevita Auerja in Ignata Stefanovića, ki so se ob tej priliki poslovili od njega. Ob 11. so bili v kabinetu predsednika vlade zaprišeženi novi ministri, ki so takoj zatem prevzeli svoje resore od svojih prednikov.

Seja ekonomsko-finančnega odbora ministrov

Beograd, 25. avgusta. p. Pod predsedstvom finančnega ministra dr. Letice je bila danes seja ekonomsko-finančnega odbora ministrov, ki je trajala od 11. do 13. Seji je prisostvoval tudi predsednik vlade dr. Milan Stojadinović. Kakor se doznava, so razpravljali na njej o vprašanju kmečkih dolgov.

bo v resnici izbruhnila vojna, se bo odzvalo pozivu abesinskega cesarja milijoni ljudi za obrambo dežele. Doslej niso bila večja premikanja abesinskih čet, ker je deževje napravilo pota in pota povsem neuporabna.

Prvi spopadi bodo ob pokrajini Jubi

Adis Abebi, 25. avgusta. v. Po poročilih ki jih dobiva od svojih zaupnikov poveljstvo abesinskih čet. se vrše v pokrajini Jubi mrzlične vojaške priprave italijanskih čet. Zaradi tega so bili poslani močni oddelki najboljših abesinskih čet proti meji ob pokrajini Jubi, kjer se pričakuje prvi italijanski napad. Abesinske čete korakajo proti mestu Dollo, kjer bo središče njihove obrambne akcije.

Abesinska vlada sprejema stalne prijave dobrovoljcev iz Egipta, kjer se je razvil močan pokret za pomoč Abesincem. Doslej se je prijavilo okoli 4000 dobrovoljcev, med njimi nad 1800 bivših častnikov in podčastnikov.

Nove težkoče v diplomatskih pogajanjih

Pariz, 25. avgusta. č. Najnovejša Musolinijeva izjava, da bo Italija uredila svoj spor z Abesinijo sama z Zenevo ali brez nje, čepav tudi izven Društva narodov, je med francoskimi političnimi krogi izzvala veliko nezadovoljstvo. Predvsem presoja jo sprito te izjave zelo nepovoljno vso pripravljajo se akcijo Društva narodov. Izjava je hudo otežkočila tudi diplomatska pogajanja med Italijo, Francijo in Anglijo. Na Quaiu d'Orsay se že pripravljajo, da poslednjič poizkusijo odločno posredovati med Rimom in Londonom.

Samo preventiven pohod v Abesinijo

London, 25. avgusta. AA. O italijansko-abesinskem sporu piše današnji »Daily Telegraph«, da tudi Italija ne dopušča, da bi njeno morbitno zasedbo Abesinije smatrali za zavojevalni vojaški pohod. Svoje prodiranje bo Italija proglasila za »preventivni pohod« Zato italijanska vlada za sedaj ne namerava odpoklicati svojega poslanika v Addis-Abebi, pač pa bo poslala v abesinsko prestolnico batalion pehote, ki naj pomnoži straže italijanskega poslanstva.

Skrivnostni pomorski manevri pri Azorih

Lizbona, 25. avgusta. č. Iz Punte del Gado na Azorih poročajo, da se vršijo okrog otoca še nekaj dni veliki pomorski manevri neke veleile. Ladje nimajo ne zastav ne drugih znakov, po katerih bi bilo mogoče spoznati, kateri državi pripadajo. Opazovalci so doslej našli 23 vojnih ladij.

Priprave za proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II.

Beograd, 25. avgusta. p. Danes je bila na pobudo akcijskega odbora združene nacionalne mladine konferenca zastopnikov vseh nacionalnih, kulturnih in humanitarnih društev, na kateri so izdelali obširen program za proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. Osnovan je bil poseben akcijski odbor za prireditve te proslave, v katerem so zastopniki vseh beograjskih društev.

Ostabe grške in rumunske vojaške delegacije v Ankari

Atene, 25. avgusta. č. Grški listi poročajo, da bo odotovala te dni v Turčijo večja vojaška delegacija na uraden obisk v deželici bojo višji častniki grškega generalnega štaba in bataljon grške pehote. Istodobno bodo posetili Ankaro tudi delegati rumunske vojske.

Listi naglašajo, da bo o priliki skupne poseta grške in rumunske vojske delegacije v Ankari velika manifestacija enotnosti držav Balkanske zone.

Gorenjsko darilo vojvodskemu paru

Presrečna svečanost pred vilo Nj. Vis. kneza Pavla

Bohinj, 25. avgusta. AA. Danes ob 11.30 je posebna delegacija blejske občine izročila vojvodi Kentskemu in vojvodinji Marini v vili Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla dar narodne noše za vojvodinjo in vojvodo. Deputacija je prišla pred vilo z okrašenim vozom, na katerem se je nahajala starinska skrinja, v njej pa oba para narodne noše. Deputacija je vodil blejski župan Tone Vovk; oblečena je bila v gorenjske narodne noše.

Ko se je deputacija prikazala, so prišli iz vile vojvodinja in vojvoda Kentski, Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle z Nj. kr. Vis. knezino Olgo, knezino Heleno, knezom Nikolajem in princema Aleksandrom in Nikolo. Blejski župan Vovk je tedaj pristopil k vojvodi in vojvodinji Kentskima in ju v izredno prisrčnem govoru prosil, da sprejmeta ta dar blejske občine.

Naša država je ponosna, je izjavil župan, da je mogla v svoji sredi sprejeti tako visoke goste. Ta dar, poklon blejskega prebivalstva, je dokaz visokega spoštovanja in hvalečnosti do visokih gostov in do njihove velike domovine.

Župan Vovk je nato izročil vojvodi Kentskemur ključ od skrinje. Vojvoda je bil ganjen nad prisrčnostjo, s katero je njeneza in njegovo soprogo pozdravil župan. V svojem odgovoru je dejal:

»Najlepše se vam zahvalim v svojem imenu in v imenu vojvodinje za lepi dar, ki ste ga nama prinesli. Spominjal naju bo srečnih dni, ki sva jih preživela v vaši prekrasni domovini, kamor se bova zmerom z veseljem vračala.«

Nato so odprli skrinjo in vojvoda Kentski in vojvodinja in vsi drugi so si ogledali darove. Vsi deli obeh narodnih noč so izredno dragoceni. Nato sta se vojvoda in vojvodinja prav prisrčno razgovarjala z deputacijo.

Narodne noše, ki so bile poklonjene, so prvovrstne, starinske. Tako je peča stara okrog 100 let, pripadala je nekoč grofici Auerspergovi. Še posebno dragoceni pa so uhani in izle. Takisto je skrinja originalno starinska, prvovrstna. Vsi darovani deli so nekoč bili last uglednih gorenjskih družin.

Predstavniki Bleda so že lani hoteli pokloniti vojvodi Kentskemu in njegovi družici primerno darilo kot dokaz pozornosti in zahvale, ker sta izkazala gorenjskim krajem, še posebej pa Bledu in Bohinju, toliko simpatij in ker sta se tu tudi zaročila. Izprva niso vedeli, kaj naj izberejo. Niso bili podrobno znani običaji na angleškem dvoru. Kaj bi utegnilo pa mlademu paru najbolj ugovoriti? Ko so izvedeli, da vojvoda Kentski zelo ljubi narodno nošo in da je princesa Marina še posebno navdušena zanjo, so pričeli iskati po Gorenjskem in so izbrali najlepše.

Ko je deputacija z Bleda davi prispevala v Bohinj, je bilo tam več novinarjev in fotografov, med njimi pa tudi dva filmska operaterja, pripravljena, da posnema vse prizore za nemi in zvočni film. Nekaj pred 11. uro so prišli v dvorski park za minuter dvora g. Antič, maršal dvora g. Slavko Grujič, prvi adjutant Nj. Vel. kralja g. Čolak Antič, dežurni adjutant g. Radović in več gardnih oficirjev kakor tudi uglednih povabljenec. Iz vile kneza Pavla je prva stopila knežinja Olga s svojjo materjo grško knežinjo Heleno, takoj za njima pa Nj. Vis. knez Pavle, vojvoda Kentski s soprogo, grški knez Nikola in kneževica Aleksander in Nikola. Kamere so stopile v akcijo. Že se je približal okrašen voz z deputanti in z veliko skrinjo in drug za drugim so bili zastopniki Bleda predstavljeni visoki družbi. Po nagovoru župana Vovka in po prisrčni zahvali vojvode Kentskega je vsa družba z živo vmemogledovala skrinjo in darove. Prav pozorno jih je motril tudi Nj. Vis. knez Pavle, ki še nosi operirano roko v obezi. Po toplem slovesu se je visoka družba vrnila v dvorec, a kneževica sta še ostala v parku, vozeč se s svojima avtomobilčkoma na električni pogon, ki ju zelo spretno šofirata. Seveda sta bila deležna največje pozornosti in sta ju posnela tudi filmski operaterja. Celotna svečanost je bila posneta za jugoslovnski Prosvetni film, Foxov operater pa je poleg svečanosti posnel tudi posamezne dele Bohinja za zvočni tehnik.

Novo potrdilo zavezništva Francije in Jugoslavije

Nastopna avdijenca poslanika dr. Purića pri predsedniku francoske republike Lebrunu — Važne izjave pri izročitvi poverljivih pisem novega jugoslovnskega poslanika v Parizu

Pariz, 25. avgusta. AA. Predsednik republike je sprejel včeraj popoldne v slovesni avdijenci novega jugoslovnskega poslanika v Parizu dr. Božidara Purića, ki mu je ob tej priliki izročil svoja poverljiva pisma.

Novi jugoslovnski poslanik v Parizu g. dr. Purić je prišel v Elizejsko palačo v spremstvu grofa Fouquieresa, šefa protokola, Milana Stepanovića, svetnika kr. poslanstva, in generala Mihajlovića, jugoslovnskega vojaškega odposlanca v Parizu.

Pri izročitvi poverljivih pisem je imel poslanik dr. Purić naslednji nagovor:

Gospod predsednik! Čast mi je izročiti vaši ekscelenci pisma, s katerimi me je namestništvo v imenu Nj. Vel. kralja Petra II., mojega vzvišenegega suverena, izvolilo akreditirati kot izrednega poslanika in pooblaščenega ministra pri vaši ekscelenci, ter odpoklicana pisma mojega uglednega prednika g. Spaljakovića.

Vojna je naša narodoma pustila skupno nasledstvo najbolj vzvišenege herojstva, ki se more z njim ponasati naša zgodovina, in žrtvi, ki jih nikoli ne bomo mogli pozabiti. Združena v bolesi, združena v zmagi, bosta naša dva naroda ostala zedinjena v neomajnem in največjem prijateljstvu.

To nasledstvo je naložilo Franciji in Jugoslaviji tudi skupne odgovornosti, skupnost političnih interesov, ki ima svoj najplemenitejši in najtočnejši izraz v skupnosti političnih ciljev v ohranitvi miru in mednarodnega evropskega sistema.

Politika sodelovanja naših dveh držav je globoko vkoreninjena v naši skupni preteklosti, iz katere se bo zgradila tudi naša skupna bodočnost. Zato je prijateljstvo s Francijo eden izmed bistvenih temeljev znanja politike kraljevine Jugoslavije.

Moje poslanstvo v Parizu bo paziti, da se čisti vrelci iskrenega prijateljstva, lojalne zvestobe in tesnega sodelovanja med našima dvema narodoma z nikom ne skale, da se bo usoda naših dveh narodov skupno izgradila v njuno vzajemno blaginjo in v interesu miru.

V upanju, da mi bo vaša ekscelenca in vlada francoske republike podelila svojo naklonjeno podporo pri izvrševanju mojega poslanstva, izreklam v imenu svojega kralja, kneza-namestnika, namestništva in svoje vlade najiskrenejšo željo za srečo vaše ekscelence in za napredek francoskega naroda.

Predsednik francoske republike g. Lebrun mu je odgovoril:

Gospod minister! Z živim zadovoljstvom sprejemam pisma, s katerimi vas namestništvo v imenu Nj. Vel. kralja Petra II., vašega vzvišenegega suverena, akreditira pri meni kot izrednega poslanika in pooblaščenega ministra.

Z ganljivimi izrazi ste opisali izredno dragoceni značaj zvez, ki družijo naši dve državi, združenj v bolesi, herojstvu in žalosti. Nasledstvo, ki nam ga je pustila herojska preteklost, ne leži samo v edinstvu naših čustev. Kakor ste točno pripomnili, nam nalaga visoko odgovornost in daje našima državam dolžnost, da bosta pri varovanju miru in spoštovanju mednarodnega sistema. Naši dve zavezniški državi sta vsa svoja prizadevanja posvetili tesnemu in tradicionalnemu sodelovanju za to stvar in bosta to tudi nadaljevali v skupnem prijateljstvu.

Priagate mi danes odpoklicana pisma vašega uglednega prednika. Pri tej priliki mi je do tega, da izrečem globoko hvaležnost vlade republike za usluge, ki jih je v trinaestih letih izvršil med nami g. Spaljaković francosko-jugoslovnski stvari. Obranili ga bomo v neizbrisnem spominu.

V trenutku, ko prevzemate svoje visoke funkcije, ki so vam poverjene, g. minister, naj vam izrečem želje, ki jih v imenu svoje domovine gojim za srečo Nj. Vel. kralja Petra II., za Nj. kr. Vis. kneza-namestnika, namestništvo, kraljevsko vladu in za blagostanje jugoslovnskega naroda. Bodite prepričani, da boste našli pri vladi francoske republike najtoplejšo vzpodbudo pri izvrševanju svojega poslanstva.

Obisk g. Purića je trajal točno 15 minut. G. Purića so iz Elizejske palače sprejeli z istim ceremonialom.

Zvečer je odpotoval poslanik dr. Purić z orientkim ekspresom na Bled, da se udeleži konference Male antante. V Parizu ga bo zastopal kot odpravnika poslov svetnik g. Milan Stefanović.

Shod združene opozicije v Kragujevcu

Ljuba Davidović napoveduje skorajšnjo objavo končne ga sporazuma in programa stranke združene opozicije

Kragujevac, 25. avgusta. p. Danes je bilo tu veliko zborovanje pristavov združene opozicije, ki se ga je udeležilo okoli 50.000 ljudi. Že od sinoči so prihajale v Kragujevac velike množice ljudstva, ki so dopoldne napolnile vse ulice mesta. Zastopniki združene opozicije so prispele to zborovanje skoro iz vseh pokrajin države. Razne deputacije, ki so prispele na shod, so nosile mnogostevilne napise, med drugimi: Zahtevamo svobodo tiska, zborovanja in združevanja, rešitev vprašanja kmetijskih dolgov, uvedbo 40-urnega dela na teden, povišanje delavskih mezu, avtonomijo univerz, svobodo znanosti in misli, tajno volilno pravico, i. t. d.

Zborovanje se je pričelo ob 11. dopoldne, ko sta se pripeljala z avtomobilom Ljuba Davidović in Joca Jovanović, ki ju je množica sprejela z velikim navdušenjem.

Zborovanje je otvoril predsednik akcijskega odbora Dragoljub Milovanović, ki je pozdravil prisotne in poudarjal stvarilne, ne sumnjive, da se vrnejo narodu okrnjene državljanske svobode. Nato je prebral veliko število pozdravnih brzojav, ki so jih poslali prvaki združene opozicije iz raznih krajev države. Med drugim je prebral tudi pozdravno brzojavo, ko dr. Viadko Maček, ki se glasi:

Ostajajoč z vami v borbi za človečanstvo in pravico prosmi, da sporočite mi pozdrav vsemu zboru, ter se zahvaljujem vsem vašim volilcem iz Sumadije za junaško zadržanje v neenaki borbi. Na glasam ponovno svoje prepričanje, da srbski kmetijski narod ne more biti za nobeno nadvladano, zaradi česar je gotovo, da je naša skupna borba zasejala živo seme tamkaj, kjer bodo plodove enako želi ta, ko Srbi kakor Hrvati in Slovenci. — dr. Viadko Maček.

Brzojavko dr. Mačka so sprejeli zborovalci z velikim navdušenjem.

Prečitane so bile tudi pozdravne brzojave iz gravske banovine, ki so jih poslali dr. Dobrovišek in drugi pristaji združene opozicije.

Kot prvi govornik je nastopil Ljuba Davidović, ki je v početku vračal krivdo za poslabšanje gospodarske krize na bive režime, in poudarjal, da stremi pokret združene opozicije po obnovi svobode, pravice in resnice. — Ljuba je zahteval v svojem govoru razčiščenje političnega položaja, čes, da je treba vedeti, kaj vlad, da hoče in po kateri poti namerava hoditi.

London, 25. avgusta. d. News Chronicle objavlja zanimive podrobnosti o položaju v Abesiniji v sedanjih deževnih dobi, ki bi mogel biti odločilnega pomena za morebitni izbruh sovražnosti. Kakor poroča njegov abesinski dopisnik, je bilo letošnje deževje izredno močno, že l. 1926 ni padlo toliko dežja kakor letos. V zadnjih mesecih so prestopile skoro vse reke bregove in so ceste tako razmeščane, da se konji pogrezajo v blatu do trebuha. Na severu Abesinije in v ogadenih puščavi je sicer pred dnevi prenehal deževati, vendar pa je pokrajina podobna velikemu jezeru, tako da se vojaške operacije v tem delu Abesinije nikakor ne bodo mogle pričeti pred pričetkom jesene oktobra. V Addis Abebi nalivi še vedno traja.

jajo in ni verjetno, da bi ponehali pred začetkom septembra.

Kakor poročajo listi iz Abesinije izkjavajo abesinske čete ob meji globoke jame, kakršne uporabljajo običajno v Afriki za levje pasti. Te skrivne pasti so namenjene italijanskim tankom. Posebno v Ogadenu, kjer pričakujejo prvega vpada italijanskega vojaštva, se Abesinci zelo živahno gibljejo.

Kakor ceni dopisnik »News Chronicle«, je v Ogadenu pripravljenih 50 do 60 tisoč Abesincev za obrambo južno-abesinske meje. Število italijanskega vojaštva cenijo v tem odseku na 45.000. Na severu Abesinije je zbranih približno 100.000 Abesincev, ki jim stoji na drugi strani nasproti 50.000 italijanskih vojakov. Če pa

Velike vremenske neprilike v Abesiniji

Velike poplave in nalivi v sedanjih deževnih dobi onemogočajo vsakršne večje vojaške operacije

Kongres JUU je potekel v vzornem redu

V treh dneh so pretresli nešteta vprašanja stanu in prosvete

Sarajevo, 22. avgusta. Torkov večerni brzovalnik, ki krene ob 20. uri iz Ljubljane, je imel dva pulmana rezervirana za učiteljsko iz dravske banovine. Na vseh postajah je gotal člane JUU, v Zagrebu so vstopili poslednji Slovenci; takrat je narasla delegacija na 150 članov. Okrog 50 članov je prišlo semkaj že preje in nekaj še kasneje, tako da šteje danes sarajevska slovenska učiteljska skupina 200 tovarišev in tovarišev, ki predstavljajo prav vse srece iz dravske banovine.

V sredo popoldne se je vršil že prvi se-stanek delegacije. Udeležba polnostevilna, naši so prišli vsi, čeprav močno zbiti od dolge in mučne vožnje. Konferen. delegacije se je vršila v Volgi, ki je last tukajšnjega učiteljskega združenja. Delegacija je sprejela soglasno vse predloge izvršnega odbora glede tehničnega postopka na skupini. Prijetno smo bili iznenadeni nad slozanim uvodom v skupščino. Na vseh dosedanjih skupščinah smo bili vajeni, da je prišlo do motenj že na predkonferenci. Sloga, ki smo jo vpostavili na lanski skupščini, je torej postala res meso in kri.

Snoči so imele vse sekcije ločena posve-tovanja. Slovenci smo se zbrali v VI. mestni šoli, kjer so izbirali zastopnike za po-samezne odseke ter so jim dali navzoči predsedniki posameznih sreskih društev po-drobna navodila. Predsednik je ob tej pri-liki očitno situacijo v JUU in odgovarjal na vsa vprašanja sreskih delegatov o raznih prosvetnih in stanovskih zadevah.

Impozantna otvoritev

Sarajevsko narodno gledališče je bilo da-nes že pred 9. uro nabito polno. Parter so zasedli delegati, lože in galeriji drugi ude-leženci. Glavna uprava JUU se je namestila na svečano okrašenem JUU.

Predsednik je po otvoritvenem govoru pozdravil zastopnika Nj. Vel. kralja brigad-gera generala Svetomira Djukića, drinskega bana Predraga Lukića, zastopnika mini-stra prosvete ministrskega načelnika Bjeli-ča, več generalov, ki so zastopali armijo in komando mesta, sarajevskega župana Bi-čakovića, senatorje, poslanke ter številne za-stopnike kulturnih, prosvetnih, nacionalnih in sokolskih društev. Vsem so priredili skupščinarji tople ovacije. Vihar navduš, pa se ni hotel poleči ko je pokazal predsednik na 70 učiteljev in učiteljic iz CSR, ki so zasedli prve vrste v parterju. Predstavnik češkoslovaških učiteljev Mlejnek je moral na oder in je imel v čestini navdušen na-govor. Nato so odposlali udanostne brzojav-ke kralju, knezu - namestniku in ministru prosvete, spomin pokojnega viteškega kra-lja pa je počastila skupščina z enominutnim molkom.

Po prečitavanju deklaracije JUU, ki je bila ves čas potrjevana z odobravanjem, je na-govoril zbor zastopnik ministra prosvete G. Bjelič, ki je zagotovil učiteljsko vso nako-ljenost in podporo za najvišjega mesta. Slav-nostni del otvoritve je bil pestra slika slo-vanskega parlamenta tudi zato, ker so bili izrečeni govori v srbohrvaščini, slovenščini in češčini ter je nudil prizore, ki jih ustvar-ja samo bratsko srce in ostanje v spominu vseh nepozabnih.

V lepi slogi so bili nato izvoljeni tak-ni in posamezni odbori, ki bodo pripra-vili snov za jutrišnji dan. Urednik »Narod-ne prosvete« Dušan Prica iz Beograda je referiral o potrebni reformi učiteljske iz-obrazbe in učiteljskega praktičnega izpita.

Žel je toplo zahvalo vseh. Da so sprožili vprašanja reforme učiteljske izobrazbe in praktičnih izpizov baš učitelji, je dovolj zgovoren dokaz, da bodo morali te predlo-ghe vpoštevati tudi merodajni činitelji, ki jim je na brigi napredek našega šolstva in spo-lšne narodne prosvete.

Učinkovito sodelovanje našega učiteljstva

Sarajevo, 24. avgusta. Sobota je bila poslednji dan letošnje velike manifestacijske skupščine našega učiteljstva. Iz Narodnega gledališča, kjer smo razpravljali dva dneva, smo se po-slednji dan preselili v »Volgo« v ulici Bra Jukića. Poslopje je last sarajevske sekcije JUU. Velika dvorana je bila žal premajhna za tisočglavo množico. Zato so preselili pr. edsestvo na verando, del delegatov se je namestil v dvorani, večina pa je zasedla prostorni vrt. Stene ve-rande so premične in tako so vsi lahko sledili poteku skupščine.

Zasluga naše delegacije

Program zadnjega dne je bil posvečen stanovskim, prosvetnim in kulturnim za-davom naše šole. Pri vprašanju reforme učiteljske izobrazbe in učiteljskega prak-tičnega izpita, kakor tudi pri predlogu za osnovevanje roditeljskega lista in mla-dinske knjižnice, se je spet prijavilo veliko govornikov, da bi se skupščina razširila še čez nedeljo. Vendar so bili govorni, ki razveseljivo kratki. Skupščinski odee, ki pa so pripravili tako spretno sklepe, da jih ni skupščina skoraj prav nič spre-menila. V pohvalo delegatov iz dravske banovine naj navedemo, da so zbrali in pri-pravili osnovni del vseh referatov. Zato naša delegacija ni nastopala v debati. Njeni predlogi so bili sprejeti in ugle-den erbijski vodja učiteljstva mi je za-trdil: »Ta skupščina je bila ena naj-lepših, najbolj plodonosnih. Prav po za-slugi Slovencev je krenilo JUU iz razpr-tij v evropsko uglednost.«

Vseučiliška izobrazba učitelja

Dosedanji predpisi o praktičnem izpi-tu učiteljstva so zelo ozkočrtni. Predpi-sana doba za možnost pristopa k iz-pitom ne upošteva ovir v posameznih pre-delih države. Zato je bila nedavno na zahtevo glavne kontrole ukinjena plača 600 učiteljem v južnih banovinah, nakar je prosvetno ministrstvo #seh teh 600 mladih ljudi odpustilo iz službe. O refor-mi teh izpizov so bila mnenja deljena. Jo-sip Jurandić od Sr. Marka nižje Ptujja je slednjič podal skv. ljubljanske skupšči-ne: komisija, ki jo tvorijo banski in sre-ski nadzorniki ter učiteljski zastopniki naj pristopuje pouku učitelja v nje-vem lastnem razredu, kjer se prepriča tudi o okoliščinah, ki vplivajo na pouk. V pre-ričevalnih govorih so bile izražene želje, naj se predpise za učitelja univerzitetna izobrazba, kakor za druge javne delavce, ki se udeležujejo povečini le v mestih, kmečkemu stanu je v Jugoslaviji 90% in nikakor ne gre, da bi najljubši davkoplače-valci bili prikrajšani po izobrazbi onih, ki dajejo mlademu rodu najvažnejše nauke na pot življenja.

Za poživljenje stikov med šolo in domom Današnja goba zahteva čim ožjih sti-kov med učiteljstvom in etarši. Skupščina

Popoldne so bili določeni zastopniki po-sameznih sekcij zaposleni v raznih odborih na IX. osnovni šoli. Prosti člani slovenske delegacije so izbrali ta čas za obisk liliža, pohitili so na izvor reke Bosne, ter si ogle-dali razne zanimivosti Sarajeva, najbolj pe-srege mesta v naši državi.

je sprejela predlog, da se osnuje pod okriljem JUU roditeljski list za vso državo. Glavni odbor naj to izvede. Drugi na-rodni imajo kopico takih časnikov. Fran-čizi imajo celo strokovni časopis z navo-dili za zarocence, Angličji pa celo za dre-suro psov. Socialna potreba naše mlade države kljice sama po glasilu naših gra-diteljev.

K besedi so se oglašile štiri učiteljice. Vse so prikazale veliko krivico lanske aprilске uredbе, ki je zmanjšala prejemke poročenim učiteljicam in deci državnih uslužbenecv. Ta redukcija je srdačjevska-ker ponižuje poročene učiteljice, oško-đujoč jih pri plačilu za nako delo.

Po vrgledu naše Mladinske Matice se bo ustanovila Omladinska Matica za vso državo pri JUU v Beogradu. Srbohrvat-ska deca je brez dobre cenene knjige. Omladinska Matica bo zdaj gradila na bo-gatih in povod priznanih uspehah Mla-dinske Matice.

Nekatere učiteljice so pokazale na kvar-ne vplive pri delu v učilnici. Odstava naj prenehajo z večnim menjavanjem učnih načrtov, s poplavo priporočenih knjig, za katere krajevni šolski odbori sploh ni-majo več kritja. Ukiniti je treba tudi vse zbirke po razredih. Zdaj se ponav-lja v največjo nevoljo učiteljstva, star-sev in dece: Daj, daj, daj!

Socialne razmere so v pasivnih krajiš obupne. Odeveč je vsako utemeljevanje; neki delegat je navedel statistiko zapu-ščenega kraja: umrljivost šolske dece znaša 68%!

Polpno soglasje

Razveseljivo so bili sprejeti skoro brez vsake debate: poslovnik za zborovanje JUU, pravila JUU, nov skupščinski red, poslovnik častnega razsodišča, pravilnik socialnega fonda Višjskega kralja, pra-vila učiteljske samopomoči in pravila krojnice zadrage JUU. Takisto sta bila soglasno dopolnjena izvršni in nadzorni odbor. Resolucijo so pripravili zastop-niki z vseh banovin. Vsebuje želje in zahteve učiteljstva, za podlago pa so slu-žile resolucije, sprejete na posameznih ba-novinskih skupščinah. Skupščina je re-solucijo potrdila ob viharinih ovacijah vseh skupščinarjev.

Kakor uvod, tako svečan je bil tudi za-ključek štiri dni trajajočega kongresa. Prvi in poslednji dan sta bila tako stvar-na in plodonosna, da sta lahko vsem oeta-lim stanovskim skupščinam za vzor. Res-nično pravi učiteljski parlament je pri-nesel mnogo novih pobud za napredek na-še šole.

V kongresnih dneh so imeli udeleženci priloiko ogledati si vse sarajevske zanimi-voeti in tudi nakupiti spominkov. Zdej pa jih vodi pot v razne kraje, nekateri hi-te proti Dubrovniku in v Boko, drugi čez Užice na Oplenac in v Beograd. — Jože Zupančič.

Nova obogatitev ponedeljskega „JUTRA“

Tedenska revija „Življenje in svet“ kot redna priloga našega lista

Zaradi stavke grafičnega delavstva je morala tedenska revija »ŽIVLJENJE IN SVET« po 1. zvezku 18. knjige prekiniti z rednim izhajanjem.

Po vpostavitvi normalnega obrata v Narodni tiskarni, kjer se tiska naš ob-zornik, smo se odločili, da bomo izdajali odslej revijo kot redno prilogo ponedelj-ske izdaje »Jutra«.

Številnim našim naročnikom in čitateljem bo priložena revija redno vsak teden nudila obilo pouka in razvedrila z mnogimi slikami, navzile temu pa se naročnina za ponedeljsko »Jutro« ne poviša. Tudi naprej stane ponedeljska izdaja »Jutra« s prilogo »Življenje in svet« samo 4 Din na mesec, po raznašalec odnosno po pošti na dom dostavljena pa 5 Din, dočim je doslej znašala naroč-nina za revijo »Življenje in svet« 8 Din in za ponedeljsko izdajo »Jutra« 4 od-nosno 5 Din, skupaj torej 12 odnosno 13 Din.

Za ponedeljsko »Jutro« pomeni združitve z revijo ŽIS lepo obogatitev. Zato smo prepričani, da bodo mnogi Jutrovi prijatelji, ki do sedaj na ponedeljsko izdajo niso bili naročeni, postali njeni naročniki, saj dobijo za 5 Din najnovejša nedeljska poročila in dragoceno gradivo revije »Življenje in svet«.

„JUTRO“ „ŽIVLJENJE IN SVET“

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti jutraj na prazen želodec čašo

Franz Josefove grenčice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

S kolesom med skalovje

Na vrhniških ridah se je ponesrečil Josip Bončar —
Nedelja je v Ljubljani potekla mirno

Ljubljana, 25. avgusta

Huda nesreča se je primerila Josipu Bončarju, plakaterju pri Aloma Com-pany v Ljubljani. Popaljal se je s kolesom na izlet. Izbral si je lepo, precej dolgo, pa žel tudi nevarno turo: od Ljubljane do Logatca. Tja je prispel srečno, na vrtniti pa mu je na nevar-nih, strmih zavojih nad Vrhniko odpove-dalo krmilo.

Treščil je ob kamen in zgrmel med skalovje. Oblezal je nezavesten, močno krvaveč. Kake četrte ure po nesreči so ga našli kmetje in takoj nato (ob 17.20) je bila alarmirana ljubljanska reševalna postaja. Avto je odbrzel na Vrhniko in ob 18.25 so Bončarja pre-peljali v ljubljansko bolnišnico. Tu so ugotovili, da ima pretresene možgane, nalomljena rebra in z roke posneto kožo. Bončar je star 27 let. Njegovo stanje je še vedno nevarno.

Nedelja v Ljubljani, poslednja v mese-cu: mima, pravcati praznik štednje in po-čitka. Vreme smo imeli dopoldna izredno lepo, zato se je mnogo ljudi odpravilo na izlet, a tudi ljubljanska kopališča so bila dosti dobro obiskana. Popoldne pa se je ne-bo nekoliko pooblačilo, vladala je soparica, vendar smo ostali brez dežja.

V Šiški so praznovali komarja. Seveda pa žegnanje nima več tistega sijaja, kakor ga je imelo svoje čase. Bilo je nekaj stoj-

nic s slaščicami, med njimi tudi nenavad-na delikatesa, ki je doslej na žegnanjih v Šiški še niso prodajali: dinje in lubenice, ki se pri nas bolj in bolj uvajajo. Obrtniki so priredili komarjevo veselico pri Štepiču, a senzacije željna publika je lahko šla po-gledat bika s šestimi nogami in dvema že-lodecema... Sočani so izkoristili ugodno ne-deljo za piknik v Mostcu onkraj Rožnika, kjer so v prijazni senci ceneno pogostili in zabavali svoje zvešte goste.

V St. Vidu je bila danes zaključena Obrt-na razstava. Letos si je udeležila sloves, o-čemer je pričel obisk, še bolj pa kupčije. Prvovrstna jedilnice in spalnice so šle ne samo v razna mesta dravske banovine, mar-več tudi v Zagreb in na Jadran. Današnja nedelja je privedla še mnogotere izletnike iz Ljubljane in iz drugih krajev, za slovo je škofjeloška godba popoldne priredila lep koncert.

ELITNI KINO MATICA

Tel. 21-24 Tel. 21-24

Danes ob 4. 7/4. in 9/4. uri.

Viktor de Kowa

v filmu

Ko bi bil kralj...

Dopolnilo: Morske živali Jadrana

Človeške hijene v grajski grobnici

Trop zločincev je zaman iskal dragotin med pokojnimi Auerspergi pri gradu Turnu

Krško, 24. avgusta.

V petek se je po okolici razvedelo, da so človeške hijene v noči od četrta na petek vdrele v mavzolej grofov Auerspergov, ki je bil l. 1877 postavljen v ti-hem gaju poleg Turnske gručine, ka-tere lastniki so svojačasno bili grofje Auerspergi. Vsekakor so se vlomilci na-dejali, da jim bo gnusna oskrumba grobov prinesla dobiček s tem, da bi se okoristili z zlatino ali podobnim, kar bi odvzeli mrtvecem. Toda trdno lahko, da v tem niso uspeli. Morda jim ni bilo znano, da se je podoben vlom v imenovano grobnico izvršil že enkrat pred svetovno vojno. Tudi je bilo pred leti poskrbljeno, da so zazidali vrata, ki so z zadnje strani vodila v grobnico in s tem skoraj onemogočili dohod od spodaj. Akoravno pa je bilo vse to izvršeno, so vlomilci kljub temu prišli v notranjost mavzoleja in v gluhi noči skušali opraviti svoje delo.

Po okolnosti sodeč je pri tem vplomu sodelovalo šest do deset ljudi, kajti manjše število ne bi zmoglo odstraniti velike, 500 kg težke betonske plošče, ki je zapirala vhod. Najprej so skušali odstraniti ključko velikih vrat mavzole-ja, a ker s tem, da so odvlili vijake, še niso mogli v mavzolej, so ključav-nico gotovo odprli z vitrihi in tako dospeli v vestibul mavzoleja, kjer je stalno na marmornatem podstavku stal doprni kip grofa Antona Auersperga — znanega nemškega pesnika Anastazija Grūna, ki je mnogo občeval z dr. Francetom Prešernom — ter pred katerim je bil položen velik medenast venec. Doprni kip in venec so vlomilci uporabili na ta način, da so ju vrtili med odprtjo, ki je nastala po dvigu plošče. Najbrže so potem uporabili vrvi ali pa lestvo, da so mogli po njej v nižje ležečo grobnico. Iz opreznosti so nato zamašili vse vzdušne line obširne grob-nice s krmo, ki so jo prinesli s seboj in jo nekaj pustili še v grobnici. Na-daljnje delo teh človeških hijen pa je obstajalo v tem, da so se spravili nad kovinate krste in trupa.

Menda so se spravili najprej nad ko-vinasto krsto, kjer počiva nemški pe-snik Anastazij Grün. Dvignili so pokrov in ga položili kar sredi grobnice, kjer so ga po opravljenem delu pustili tudi ležati. Odstranili so nato še plo-čevinasti vložek, v katerem je ležalo truplo. Menda jih je že prvi pogled na roke mrliča preprečil, da s kako zlatino ne bo ničesar. Stikali so gotovo ob in pod blazinico na kateri počiva lobanja, a gotovo tudi tamkaj niso ni-česar našli. Nato so se po vsej verjetno-ski lotili krst grofice Marije in grofa Teodorja Auersperga, ki so ju premak-

Mariborski dogovki

Maribor, 25. avgusta.

Sumljivi na meji

Pri št. Ilju so naši obmejni organi za-sačili 32 letnega Ludovika P. iz Maribora, pri katerem so našli večjo množino briv-skih rezil, pudra, pomad in raznih galan-terijskih izdelkov, ter 53 letnega Atona Z. iz Tezna, ki je imel pri sebi razno ga-lanterijsko blago. Prvi bi moral plačati globo 21.000 dinarjev, drugi pa 6000 di-narjev. Ker pa nimata denarja, bo moral prvi sedeti 228 dni v zaporu, drugi pa 53 dni.

Obmejni stražniki pa so aretirali na meji več sumljivih oseb, ko so prekora-čile državno mejo. Njihova usoda je v rokah policije.

Zaradi bede v smrt

Posestnik Jožef Baša v Zgornjem Por-čiču je našel pred svojo hišo pod neko jablano mrtvega svojega 24 letnega brata Matija Baša, katerega že dalj časa ni vi-del. Obvestil je takoj orožnike pri Sv. Trojici, ki so ugotovili, da se je Matija Baša obesil. Pri preiskavi mrtveca so našli poslovilno pismo, naslovljeno na brata in sorodnike, v katerem prosi vse za odpu-ščenje, ker si je končal življenje. V pi-smu nadalje navaja, da je živel v veliki

nihi, a niso uspeli, da bi ju odprli. Zadi-nji so našli krsti grofice Ane in nje-nega sina grofa Gvidona Auersperga. Obe sta bili namreč odprti na enem koncu, na drugem pa je vijak še držal pokrov. Verjetno je, da so krsto grofice Ane potegnili na sredino grobnice. Kaj jih je odvrnilo, da tudi poslednjih dveh krst niso docela odprli, ni znano, najbrže pa je to storil neznošen duh, ki je zajel vso grobnico, ko so z obeh krst dvignili pokrove.

Mnogo se ugiba o tem, ali so bili to slučajnostni vlomilci, ki so se za to brezprimerno gnusno opravilo odločili na podlagi kakke bajke o dragocenih zakladih, ali pa so bile prave človeške hijene od bogve kod. Povsem malo ver-jetno je, da bi bili podležji iz okolice. Splošna sodba je, da so morali biti tuji. Brez vsake podlage pa je bajka o zazidani skrinjici dragocenosti, katero je dala baje še grofica Ana Auersperg-ova v grobnici zazidati, in katero so najbrž tudi hijene iskale.

bedi in ni imel kaj jesti. Orožniki pa niso mogli najti vrvice, s katero se je obesil. Najbrže jo je nekdo vzel s seboj kot »talisman«.

Hud karambol

Včeraj popoldne se je dogodil na Alek-sandrovi cesti hud karambol. Na križišču Aleksandrove in Kopališke ulice sta trčila mestni avtobus in avtomobil dr. Ru-dolfa Leskovarja. Posledice trka so bile precejšnje. Oba avtomobila sta se močno poškodovala, dr. Leskovar pa je zadobil poškodbe na obeh rokah. Moral je iskati zdravniške pomoči.

Slaboumen in božjasten

Preteklo noč je ob 1. uri napadla pred hkoletom »Orele božjast 43 letnega brez-poselnega kleparja Leopolda Majcena. Ne-srečnež se je zviljal v silnih bolečinah in strašni napadi so se ponavljali. Ko je prihitelo reševalno moštvo, so napadi pojenjali. Nesrečnež je tudi nekoliko slabo umen in se je šele pred nedavnim vrnil iz umobolnice v Novem Celju.

Za šolarje

dobra in cenena oblačila
si nabavite najbolje pri
Prekerju, Šv. Petra 4
31-6

Slaba hmeljska letina v češkoslovaški

Zatec, 24. avgusta. Nemška sekcija hmeljarskega združenja v Zatecu poroča, da je pretekli teden na tržišču vladalo mirno razpoloženje. Za lanski hmelj so plačevali 1.450 do 1.550 Kč za 50 kg. V žateškem okolisu so proti koncu tedna pričeli z obiranjem hmelja. V slabotnih nasadih so rezultati obiranja precej ra-zočarali. Tudi v boljših nasadih, ki so jih namakali, se zdi, da ne bo pričakovane pridelke. Upanje, da bo v onih legah, kjer hmelj še ni dozorel, izdaten dež še nekaj pomagal, je ostalo prazno, ker tudi pretekli teden ni bilo dežja. Temperatura za končno rast hmelja ni bila ugodna, ker je dnevni temperaturi v višini okrog 25 stopinj stala nasproti nizka nočna tempe-ratura 8 do 10 stopinj. Hmelj je navzile temu ostal zdrav in ima lepo barvo. Tudi glede kakovosti je letošnji hmelj težak, kar deloma nadomešča izpadek pri letini. Danes je mogoče s precejšnjo verjetnostjo ceniti, da bo letošnji pridelek manjši od lanskega, ki je bil tudi slab.

Zadruha hmeljskih trgovcev v Zatecu pa poroča, da so prišle ob koncu tedna prve bale letošnjega hmelja na trg in je bilo nekaj tega blaga prodanega po 1500 Kč za 50 kg (55.50 Din za kg), do-čim je bilo 40 bal lanskega hmelja pro-danih po 1450—1600 Kč za 50 kg.

Priprave za jesenski velesejem

Kdor gre te dni po Gosposvetiški cesti in se mimogrede ozre na velesesemski prostor, opazi onkraj živahno vrvenje. Vse se giblje pri delu za letošnje jesensko pri-reditev ljubljanskega velesesja, ki bo od 5. do 16. septembra. Največja in edinstva-no lepa razstava v okviru tega vele-sesja bo pomorska razstava »Naš Jadran« Arhitekti preobrazujejo hce seš-mišča, tako da bo tudi na zunaj v skladu s pomorskim duhom, ki bo tiste dni zajel Ljubljano. Ker na jadransko-pomorski razstavi sodeluje tudi kr. mornarica, je že prispela v Ljubljano delegacija morna-riških oficirjev in podoficirjev, da uredi razstavni oddelek kr. mornarice, za ka-terega so že prispeli štirje vagoni mate-rijala. Za druge razstavne oddelke pa je razstavno blago že prispelo v dveh vago-nih iz Splita in v enem iz Sušaka, medtem ko so pošiljke razstavnih predmetov iz Dubrovnika, Zagreba, Beograda in neka-terih otokov še na potu.

Prirejena bo tudi velika razstava ži-vih morskih rib in raznih bitij iz morske-ga dna. Iz Sušaka bodo prispeli štirje va-goni morske vode za morske ribe, ki bodo razstavljene v akvarijih. Po vseh teh pri-pravah sodeč, bo to prireditev, kakršne v tej obliki Jugoslavija še ni imela.

Za vedno nas je zapustil naš najljubši zlati očka, stari očka, tast, stric, gospod

Ivan Počivalnik

zasebnik

dne 25. t. m. po dolgi mučni bolezni, v 85. letu starosti, previden s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabnega očka bo v torek dne 27. t. m. ob 3. uri popoldne izpred doma žalosti, Cankarjevo nabrežje št. 3, na pokopališče k Šv. Križu.

Ljubljana, dne 25. avgusta 1935.

Globoko žalujoči ostali.

Sportna nedelja

BSK – ponovno državni prvak

Zaradi porazov Jugoslavije in Gradjanskega si je BSK ponovno osvojil državno prvenstvo, ker ima znatno boljši score kakor Jugoslavija – BASK je prehitel Primorje

Ljubljana, 25. avgusta. Danes se je odločilo vprašanje državnega prvaka. BSK je na vročih sarajevskih tleh s težavo premagal tamošnjo Slavijo in tako dosegel 24 točk. Njegov najnevarnejši tekmeč Jugoslavija, je morala nastopiti v Zagrebu nasproti Concordiji. Jugoslaviji se je glede na njeno izvrstno formo, ki jo je pokazala v zadnjih tekmah, dajalo mnogo izgledov. Kakor se je že večkrat zgodilo, je tudi tokrat Jugoslavija v odločilnem trenutku spodletela in je odšla iz Zagreba poražena ter

je s tem izgubila vse izgleda, da si pridobi ponosni naslov državnega prvaka. Tudi drugi nevarni tekmeč Gradjanski ni imel sreče. V Beogradu je doživel visok poraz in prav tako nima nobenega izgleda za prvo mesto. Jugoslavija ima sicer še možnost, da si v zadnji preostali tekmi osvoji dve točki in s tem doseže enako število točk, kakor BSK, vendar ima BSK toliko boljše razliko golov, da mu je prvenstvo popolnoma gotovo. Bask se je z zmago nasproti Gradjanskemu rešil predzadnjega mesta in ga odstopil Pri-

morju. Concordija pa se je povzpela s četrtega na tretje mesto.

Tabela kaže naslednjo sliko:

BSK	18	11	2	5	48:22	24
Jugoslavija	17	10	2	5	39:24	22
Concordia	17	7	7	3	27:19	21
Hašk	18	8	4	6	33:33	20
Hajduk	18	7	4	7	47:32	18
Gradjanski	16	8	2	6	26:28	18
Slavija (S)	18	8	1	9	26:34	15
BASK	16	5	3	8	38:43	13
Primorje	18	4	5	9	21:43	13
Slavija (O)	18	3	4	11	21:54	10

Concordia – Jugoslavija 2:0 (1:0)

Zagreb, 25. avgusta. Za odločilno srečanje med Concordijo in Jugoslavijo je vladalo v Zagrebu ogromno zanimanje. Iz Beograda se je pripeljalo okoli 800 pristašev Jugoslavije, med njimi predsednik JNS Ljuba Radovanović in kompletni odbor Jugoslavije. Concordija je igrala zelo dobro. Jugoslavija pa je zapustila slab vtis. Prvi gol je zabil v 16. min. prvega polčasa Martinović, v 2. min. po odmoru pa je Jazbec preigral vso nasprotno obrambo in postavil končni rezultat. Sodil je italijanski sodnik Scarioni.

BASK – Gradjanski 5:1 (1:1)

Beograd, 25. avgusta. Beograjsko moštvo se je danes predstavilo v najboljši luči. V drugem polčasu je

zaigralo eno svojih najboljših tekem in je popolnoma pogazilo Zagrebčane, ki so po tretjem голу docela popustili. Zlasti slab je bil napad Gradjanskega. Goli so padli v 4. min. je Sarić dosegel vodstvo, v 33. min. je za Gradjanskega izenačil Bokor. Po odmoru je v 7. min. Sarić povisal na 2:1, v 19. min. Tomašević na 3:1, v 30. min. in 34. min. sta nato Tomašević in Ristić postavila končni rezultat. Sodil je objektivno g. Paranos.

BSK – Slavija 1:0 (1:0)

Sarajevo, 25. avgusta. Današnja tekma je bila proti pričakovanju zelo medla in nikakor ni mogla zadovoljiti obkinito. Obe moštvi sta nudili dosti slabogo igro, zlasti je v tem pogledu prednjačila Slavija. Edini gol je padel v 32. min. prvega polčasa iz kota, ki ga je prevzel Glišović volley in postal v mrežo. BSK je igral ob 38. min. dalje le z 10 igralci, ker je bil Stevović poškodovan in so ga odnesli z igrišča.

V Ljubljani samo drugovrsten spored

Ljubljana, 25. avgusta. Začetek juniorskega prvenstvenega tekmovalnega pomenja prvi srok v jesensko sezono. Na dveh igriščih so štirje pari nogometašev drobiž odigrali prve borbe za pike. »Starejši« so v prijateljskih tekmah poskusili, kako bo šlo čez par tednov, ko bodo tudi oni zmogla začeti borbo za točke. Ves spored pa, čeprav precej bogat, ni bil kaj prida.

Drobiž je spregovoril

Po nalogu saveza se letos igrajo tudi prvenstvene tekme naraščajo. Prvorazredni klubi se morajo obvezno udeležiti, poleg njih pa se je prijavilo še 7 drugorazrednih kompetentov, tako da tvorijo ljubljanski juniorski največje tekmovalno skupino v podsavezu, vsega deset moštev. Na igrišču Primorja sta igrala druga dva para. Korotanci so trčili v šiškarji tudi na številočeno nekompletnega nasprotnika in so ga s lahkimotno zmruvili. Mladika pa je Jadran s tesnim rezultatom odzvela prvi pikli.

Druga tekma je bila pravzaprav povod, da se je nabralo precej gledalcev. Zreb je postavil juniorski derby takoj na prvi termin. Črno-beli naraščajo je imel z nekompletnim nasprotnikom mnogo opravka in če mu ne bi bil v drugem delu igre priškočil na pomoč naravnost nemogoči vratar, uspeh še dolgo ne bi bil tako izdaten. Na igrišču Mladike sta igrala druga dva para. Korotanci so trčili v šiškarji tudi na številočeno nekompletnega nasprotnika in so ga s lahkimotno zmruvili. Mladika pa je Jadran s tesnim rezultatom odzvela prvi pikli.

Rezultati prve juniorske nedelje so bili: Mars-Svoboda 6:0 (4:0) Primorje-Illirija 5:1 (0:1) Korotanci-Hermes 5:2 (3:0) Mladika-Jadran 1:0 (0:0)

Črno-beli in belo-zeleni so porabili prvo tekmo za uvoden trening v jesensko sezono. Izbrali so si po enega nasprotnika iz drugega razreda. Zmagali so oboji s precejšnjo lahкотo, vendar po težjem odporu drugorazrednih nasprotnikov in ne v bogve kako posebnem stilu.

Primorje – Reka 4:0 (2:0)

Črno-beli niso bili povsem kompletni, poleg tega so poskusili novo kombinacijo v napadu. Zemlji na desnem krilu je nemogoč pojav, naj le ostane na svojem mestu. V igri se Primorjanci niso preveč naprezali. Imeli so dobre moči v levi strani napada (Uršič - Peček), dobra je bila obramba razven Berčončija, novi srednji krilec Djordjević kaže, da bo uporabna moč. Boncel je kot po navadi v prijateljskih tekmah samo statiral in spravljal v težavo lastno obrambo. Gole sta dala Peček in Vrhovnik, vsak po dva.

Rečani so se dolgo uspešno upirali. S težimi tekmami bi se dalo iz Vičnanov še kaj napraviti. Igrali so od začetka do konca zelo pošteno. V Slanini in Ježu imajo dva dobra napadalec, srednji krilec je bil uspešen en polčas, potem se je zgubil, ožja obramba je delala solidno, razven levega branilca.

Sodil je g. Ramovič.

Ilirija – Jadran 3:0 (0:0)

Na drugem koncu mesta se je na Jadranovem igrišču istočasno godilo nekaj podobnega. Jadranši so dali dober odpor v prvem polčasu. Jadran je zastreljal preostro prisojeno enajstko. Njihov napad je bil izredno mehak pred golom, dasi v polju dober. Po reprizi se je slika izpremenila. Odprta igra se je prelevila v igro na en sam gol in Jadranova obramba je morala prestati trdo preskušnjo. Belo-zeleni, ki so igrali v prvem delu igre precej mlačno, so se sedaj razgibali, leva stran napada (Doberlet - Slapar) je zelo uspešno prodirala in Doberlet je bil, ki je ustvaril Pikliću priliko za prvi gol; sicer je bil Piklić pri tem nekoliko v ofsidu. Lepa in neubranljiva Lahova bomba je povišala rezultat na 2:0 in Piklić je naposled zaključil lepo kombinacijo po sredi s tretjim zgoditkom. Sodil je g. Čamerik precej dobro, le v presoji ofsidov ni siguran.

V predtekmi je hazena družina Ilirije porazila Jadran z 10:3 (6:2).

Ostale nogometne tekme

Celje: Atletik: Hrastrnik 8:1 (3:1). Na igrišču Atletikov se je danes vršila prva kvalifikacijska tekma za vstop v podsa. vezni I. razred. Zmagalo je sigurno domače moštvo, ki je bilo ves čas v premoči in je v vsakem pogledu prekašalo goste. Edini gol za Hrastrnik je bil ne pravilen, ker je prišla žoga v gol skozi stransko mrežo, kar pa je sodnik prezrl. Sodil je g. Weble.

Ostale tekme v Celju: Olimp : Trbov. 4:1 (2:1), Maribor mladina : Celje mladina 5:4 (3:4).

Praga: (prvenstvo). Zidenice : Teplitzer

Nacionalni šahovski turnir zaključen

Zmagovalec Milan Vidmar – šahovski mojster

Ljubljana, 24. avgusta. Danes je bilo odigrano predzadnje kolo finala, ki je prineslo odločitev za prvo mesto. Edini preostali tekmeč Milan Vidmar je izgubil in je s tem imel Milan že v predzadnjem kolu toliko točk, da ga nihče ne bi mogel prehiteti. Z Milanom Vidmarjem smo dobili novega nacionalnega mojstra, ki je veljal že od vsega početka za visokega favorita.

Danes je bila prva končana partija tuž. Prek-Savič. Vrhniški inženjer je igral zopet v stari formi in je v indijski partiji kmalu dobil boljšo pozicijo. Ko je vjel nasprotno damo, je Savič kapituliral. Matvejeve je kot črni igral nasproti šiški francosko partijo, ki je bila popolnoma silnična igri dr. Aljehin-Niemcovič, igrani l. 1931 na Blegu. Matvejeve je našel ne. koliko boljše nadaljevanje in je dobil dva kmeta, šiška pa dobro razvite figure. S precizno igro je šiška kmalu dobil kmeta nazaj in nato še kvaliteto in je v končni gladko zmagal. Bil je to prvi poraz Matvejeve. Šiškošek je zelo dobro igral ortodoksn damski gambit nasproti Preinfalku in je jadral s premočjo kmeta v dobljeno končnico. Tu pa je, kakor običajno, začel v časovno stisko in ni našel najboljšega nadaljevanja. Ker je bil tik pred kontumacijo, je pristal na remis. Milan in Ciril Vidmar sta igrala znano francosko partijo z zamenjalno varianto,

ki privede do popolnoma izenačene pozicije, ki mora biti remis.

Ljubljana, 25. avgusta. Danes se je odigralo zadnje kolo. Matvejeve in M. Vidmar sta hitro remizirala. Šiškošek je kot črni že nadigral C. Vidmarja in je grozil dobiti figuro. V skopo brezupni poziciji je iznajdljivi Vidmar našel rešitev v elegantni zrtvi figure in je v nekaj potezah zmagal. Inž. Prek je kot črni igral nasproti Preinfalku zelo slabo. Zaradi matove grožnje je moral zrtvovati dve figuri, kar je seveda Preinfalku olajšalo zmago. Preinfalk, ki je prvič igral na nacionalnem turnirju, si je s to zmago zagotovil 2. mesto. Savič se je nasproti šiški znašel v popolnoma izgubljivi poziciji, ko je šiška nenadoma naredil hudo napako in izgubil.

Končno stanje: Milan Vidmar 18, Preinfalk 16, Matvejeve 14 in pol, inž. Prek 14, Šiškošek 13 in pol, C. Vidmar 12 in pol, Savič 11, šiška 10.

Zvečer je bil v restavraciji Zvezdi ban. ket z razdelitvijo nagrad. Milan Vidmar je prejel 1300 Din in naslov nacionalnega mojstra, Preinfalk 1000 Din, Matvejeve 700, inž. Prek 500, Šiškošek 400, Savič pa 350 Din. Šesto mesto je sicer zasedel C. Vidmar, ker pa ni bil med prvo šestorico, ki se je pleširala v finale, po sklepu sa. veza ne dobi nagrade.

Habsburška propaganda Belgiji

Odkritja francoskega lista o prizadevanjih belgijske katoliške aristokracije za restavracijo Habsburžanov

Paris, 25. avgusta. AA. Lovičarski Oen-vrec je objavil dopis iz Bruselja, v katerem pravi, da kažejo nekateri krogi belgijskega visokega plemstva in nekateri belgijski katoličani neprimerne simpatije do Habsburžanov in do prebentstva Otona Habsburškega. Piseč članka poudarja, da je bil pokojni kralj Albert odločen nasprotnik Habsburžanov, ker ni nikoli mogel pozabiti, da so Nemcem pri zavzemanju belgijskih mest pomagali težki avstrijski topovi. Po smrti tega velikega belgijskega kralja so pa nekateri Belgijci pozabili žalostne spomine o največjem ponižanju Belgije in se začeli zavzemati za bivšega cesarico Zito in njeno rodbino. Ti katoliški in aristokratski krogi sanjajo o tem, da bi se med Nemčijo po eni strani in Francijo po drugi strani ustvarila cela vrsta katoliških držav: Belgija, Porrenje, Luksemburg, Bavarska in Avstrija. V svoji slepi agitaciji so šli tako daleč, da so pri neki gledališki predstavi, ki so jo

priradili, igralci z odra pozirali Otona Habsburškega, ki je sedel v loži.

Vse to so nekaj časa spretno skrivali z domnevno trditvijo, da podpira to gibanje Velika Britanija, toda dopisnik pripominja, da ne smemo pozabiti, da Angleži mrze vse, kar je katoliško. Glede na to si je lahko misliti, kako je nemogoče, da bi Angleži podpirali takšno katoliško gibanje v Evropi tako, kakor so n. pr. podpirali zblaznjenje med skandinavskimi državami. Zato se velik del belgijskih liberalcev in vsi socialistični krogi, ki so v Belgiji zelo močni, odločno postavljajo po robu tej aristokratski igri. Ti liberalni krogi, kakor tudi ostali levičarji v svoji propagandi posebno poudarjajo, da ne bi češkoslovaška in Jugoslavija nikoli mogli pristati na povratek Habsburžanov. Naj v Stenokerczelli še tako verujejo v skorajšnjo restavracijo, ti dve državi bosta ostali trdno pri svojem »Ne« !.

10 let Zveze Slovanskega Sokolstva

Slovansko Sokolstvo je pred nekaj dnevi tiho praznovalo 10letnico ponovnega osnovanja Zveze Slovanskega Sokolstva. Vsak zaveden Sokol se je z zadovoljstvom spomnil dne, ko so se pred 10 leti v Varšavi sestali predstavniki češkoslovaškega, jugoslovenskega, poljskega in ruskega Sokolstva ter obnovili predvojno zvezo.

Skrniti so bili pričeti skupnega dela. Češkoslovaško in jugoslovensko Sokolstvo je sicer že vezala dolgo let medsebojna zveza, potrebno pa je bilo, da se ji približajo tudi ostale sokolske organizacije. Zato je obnovljena zveza priredila leta 1927 (leto po VIII. vsesokolskem zletu), šolo slovanskega Sokolstva v Pragi, kjer so se bližje seznanili sokolski delavci. Dosegla je, da se je zlasti poljsko Sokolstvo mnogo bolj približalo ostalim bratom. Organiziralo pa se je tudi rusko Sokolstvo v emigraciji ter pričelo z rednim delom posebno v Jugoslaviji. Neumorni starosta br. dr. Sajner in tajnik br. Stjepanek pa sta vedno znova poskušala, pritegniti v slovanski sokolski krog tudi brate bolgarske Junake. In tako smo videli na jubilejnem zletu v Pragi leta 1932, zbrane zastopnike vsega slovanskega Sokolstva, vstop Bolgarov je bil v

SSS zagotovljen. Leta 1934 je prijavila ju-naska zveza svoj vstop in letos je slovanska sokolska misel v Sofiji ob prisotnosti velikega števila češkoslovaških, ruskih, jugoslovenskih in poljskih Sokolov na zletu doživela velik uspeh.

Notranje so poedine sokolske zveze medsebojno mnogo bolj povezane, kakor se misli. Udeležba na raznih prednjaških in prosvetnih tečajih, skupščinah itd. ustvarja polagoma, zato tembolj trdne stike in enake poglede na bodoče delovanje ter tako približuje poedine sokolske organizacije drugo k drugi. Danes predstavlja Zveza Slovanskega Sokolstva skoraj poldrugi milijon pripadništva broječe združenje, ki postaja vsega uvaževanja vreden činitelj v vzajemnem življenju slovanskih narodov. Še daleč pa ni izvršila svoje naloge, saj bo potrebno, da pritegne vase tudi še nekatere sokolske zveze, ki so zaenkrat še izven nje (n. pr. ukrajinsko) in pripricani smo, da si bo polagoma Sokolstvo priborilo pot tudi v one slovanske zemlje, kjer ga zaenkrat še ni, pa je že obstajalo. Glavna naloga v tem pravcu bo vsekakor pripadla skupni organizaciji slovanskih Sokolov.

Milijardna imovina beograjske univerze

Beograd, 25. avgusta. O premoženju beograjske univerze prinaša »Politika« naslednje poročilo: Po proračunu prejema beograjske univerze od države okrog 27 milijonov Din. Od te vsote gre okrog 11 milijonov za plače profesorjev, 423.000 za najemnine, 2 in pol milijona za seminarje in institute, 3 in pol milijona za avtotele zidanja tehnične fakultete in observatorija in nad pol drugi milijon za razne izdatke. Pravijo profesorji, da je ta vsota majhna. Velik del potreb univerze morajo kriti z dohodki iz raznih fondov in legatov. A koliko imajo ti fondi in legati? Ni manj kakor poldrugi milijardo dinarjev.

Beograjska univerza ima okrog 70 fondov. Univerzitetni gozdovi (hrastovi) so ogromni, saj znašajo nad 10.000 ha. Vendar pri sedanjem stanju nima univerza nikakih dohodkov. Ogromne palače v raznih beograjskih ulicah so vredne nad 30 milijonov. Čisto poseben je fond zapuščine Lurke Celoviča, tezagradbe vržejo letno 1.800.000 Din najemnine. Stanje in bilanca teh fondov in legatov ništa bila doslej nikoli objavljena. Do l. 1930 vobče niso obstajale nikake knjige, v katerih bi se beležili dohodki in izdatki fondov. Šele leta 1930 je začel pokojni Čeda Mitrović lastnorodno zapisovati postavke v neko preprosto knjigo. Zdaj je stvar urejena. Imajo posebnega knjigovodjo in upravo vodijo posebni odbori, ki jih tvorijo vsačiliški profesorji. Na vprašanje reporterja, ali bi lahko dobil podatke o stanju fondov, ker je to v interesu informiranja javnosti, je g. prorektor odvrnil:

»Nas se ne tiče, kaj govori javnost. Kar dar bomo smatrali potrebno, bomo to objavili.«

Beda – plačilo za dolgoletno službo

Beograd, 24. avgusta. Na savskem pristanišču prebiva v velikem šlepu 12 jugoslovenskih rodbin s 33 člani, ki so se vrtnile po dolgih letih iz Rumunije. »Jutro« je kratko že beležilo, da so ti ljudje, ki so večinoma rodno iz Dalmacije, izgubili svoj zaslužek pri dunavski komisiji. Vsi ti reveži so prebivali v mestu Sušinu ob izlizu Dunava v Črno morje. Za posleni so bili pri evropski dunavski komisiji, ki vodi kontrolo nad trgovskim brodomem, ki pluje po Dunavu.

Mnogi od teh naših ljudi so odšli v tužno kot otroci, vračajo pa se kot zreli ljudje z družinami. Največ jih je s Kotčule in so bili že zaposleni kot mornarji na Črnem morju, preden jih je prevzela dunavska komisija v svojo službo. Nekaterim povratnikom je doma že pomrla vsa rodbina in otroci so se jim rodili v tujini. Med njimi so tudi taki, ki so se rodili v Rumuniji. Pri vseh, ki jih je borba za obstoj iztrgala iz domovine, je pa ta značilnost, da si niso izbrali življenjskih družic v tujem svetu, nego so si žene povabili iz stare domovine. Vsi otroci govorijo srbohrvatski in je to najboljši dokaz nacionalne zavednosti in

žilavosti teh bednih izseljencev, ki so si od trdega dela utrgali toliko časa, da so otroke, ki so živeli v popolnoma tujem okolju, naučili svojega jezika.

Pri dunavski komisiji so bili eni zaposleni kot kurjači, drugi kot mornarji, tretji pa kot rokodelci na kontrolnih ladjah komisije. V takih službah so bili dolga leta, nekateri celo po 18 let in predstojniki so bili z njimi zelo zadovoljni.

Vse je bilo dobro, pripoveduje eden, dokler ni napočila kriza. Začeli so nam znižavati plače. Prej smo dobivali na dan po 80 do 140 lejev (35 do 65 Din), ko pa je napočila kriza, so direktorji znižali plače nam siromakom.

Ogorčeno pripoveduje, da so njihovi predstojniki tudi v dobi krize obržali na mesec po 140.000 lejev plače. Ni bilo niti enega predstojnika, ki bi imel na mesec manj kakor 60.000. Skrajšali so jim tudi delovni čas. Nekaj časa so delali še po 14 dni na mesec, pozneje samo po 10 dni, letos pa samo še po 5 dni. Pred veliko nočjo so vse odpuštili. Pojdite v svojo domovino, ker imamo mi za taka dela dovolj lastnih ljudi, so jim dejali. Zahvalili so za najstarejša delavca pokojnino ali vsaj kakšno odpravnino, dobili pa so odgovor, da ni za to nobenih sredstev na razpolago. Male podpore so jim sicer obljubljali, dali pa niso mnogim niti belica in samo najstarejšim po nekaj stotakov.

Ko niso imeli nobenega sredstva za preživljanje, so morali pod vsako ceno prodati vso svojo imovino in na šlep so se ukricali z najskromnejšo prtljajo, nekaj svežnjem oblake. Prispeli so v Beograd in sedaj ne vedo, ne kod ne kam.

Konec stoletne vojne

Pred kratkim se je z mirovno pogodbo na posled končala vojna, ki je trajala dobrih sto let. Seveda bo sleherni začuden vprašal: za katero vojno pa gre? V nobeni knjigi, v nobenem časniku ni bilo vendar besedice o kaki tako dolgi vojski. In vendar je resnica, da je oficijelno trajala vse do zadnjih dni. Vlada Združenih držav je po nalogu kongresa zakopala bojno sekuro v družbi z Indijanci iz Floride, ki so bili dobrih sto let v vojnem stanju z njimi. Ko je 1820, prišla Florida pod ameriško oblast, niso floridski Indijanci hoteli priznati ameriške nadvlade. Po dolgoletnih pogajanjih so pred sto leti izkopali bojno sekuro, ampak ni nikoli prišlo do bojevanja. Ameriški vojski so se zadovoljili s tem, da so obkolili Indijance, ki so se umaknili v nedostopne močvare, kjer so živeli zdravi vzile nezdramim močvarskim prilikam. Pred nekaj leti so Združene države s floridskimi Indijanci ter jih pozvali, da naj pošljejo posebno odposlanstvo v Washington, da se stvar konkretno uredi. Po daljših pogajanjih so naposled sklenili mir in za vedno pokopali bojno sekuro. Indijanci so zdaj ameriški državljani, katerim je vlada dala nove zdrave naselbine, kjer lahko žive po svoje kakor ostali Indijanci po določenih rezervacijah.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

